

הנחיות לתהליך התמחות בהדרכה בפסיכולוגיה חינוכית

א. תנאים מוקדמים להתחלת ההתמחות בהדרכה:

- ✓ נסיון של שלוש שנות עבודה כפסיכולוג חינוכי מומחה במוסד מוכר בהיקף של חצי משרה לפחות. יש לשלוח אישור מהמוסד המוכר בו עבד במשך שלוש שנים, הכולל דיווח על היקף המשרה ממחלקת משאבי אנוש ברשות המקומית.
- ✓ שתי המלצות ממדריכים בפסיכולוגיה חינוכית המכירים את המועמד בעבודתו כפסיכולוג חינוכי מומחה (לאחר סיום ההתמחות) ומתייחסות במפורש להתאמתו לתהליך הסמכה להדרכה בתחום הפסיכולוגיה החינוכית. את המלצות המפורטות יש לצרף ל"טופס המלצה להתחלת הסמכה להדרכה בפסיכולוגיה חינוכית".
- ✓ מכתב בקשה להתחלת הסמכה להדרכה הכולל דברי הסבר, המנמק את הבקשה ומתייחס לסעיפים הבאים: המניעים לבקשה, פירוט המיומנויות המקצועיות הספציפיות המייחדות את מבקש הבקשה, פירוט התחומים המקצועיים המעניינים אותו, פירוט תחומי החוזה המאפיינים אותו ופירוט תחומי הקושי המאפיינים אותו ועלולים לבוא לידי ביטוי בתהליכי ההדרכה.

ב. תהליך ההתמחות בהדרכה:

1. **מציאת מקום להתמחות:** על הפסיכולוג המבקש להתחיל הסמכה להדרכה למצוא מוסד מוכר אשר מוכן לקבלו להתמחות בהדרכה. ניתן לקבל במשרד מועצת הפסיכולוגים רשימת מוסדות מוכרים להתמחות (כולל כתובות וטלפונים).
2. **רישום להתמחות בהדרכה:** מי שהתקבל להתמחות בהדרכה במוסד מוכר, יגיש לוועדה לפני תחילת עבודתו, טופס בקשה להירשם כמתמחה בהדרכה ויצרף לבקשה תעודות ואישורים כנדרש בסעיף א' לעיל ובטופס. **יום תחילת ההתמחות בהדרכה ייחשב התאריך בו החל את התמחותו בהדרכה במוסד בפועל או מועד הגעת כל המסמכים לוועדה המקצועית - הכל לפי התאריך המאוחר יותר** (תקנה 7 בתקנות ההתמחות). את הטפסים ניתן להוריד מהאתר, לקבל ממשרד מועצת הפסיכולוגים או מהפסיכולוג האחראי על תהליך ההתמחות במקום ההתמחות. המתמחה בהדרכה מתחייב להודיע לוועדה המקצועית בכתב על כל שינוי בתהליך או ברציפות בתהליך ההתמחות בהדרכה ולקבל את אישור הוועדה המקצועית על כך (במיוחד במעבר לעבודה במוסד אחר, שינוי בהיקף המשרה, הפסקות וכד').
3. **משך ההתמחות:** שנתיים בהיקף של חצי משרה לפחות (לא פחות מ-18 ש"ש).
4. **מקום ההתמחות:** ההתמחות בהדרכה תעשה רק במוסד שהוכר להתמחות ע"י הוועדה המקצועית, בהדרכתו ופיקוחו של פסיכולוג חינוכי מדריך (בנוסף, ראה הערה בסעיף 6.1).

ג. מטלות ההתמחות בהדרכה:

1. **תוכנית:** הדרכתם באופן פרטני של לפחות שני מתמחים בפסיכולוגיה חינוכית שהתמחותם אושרה ע"י הוועדה המקצועית (המתמחה בהדרכה נדרש להדריך את המתמחים באופן פרטני בכל תחומי הפסיכולוגיה החינוכית כמפורט בהנחיות להתמחות), בפיקוח פרטני של שני מדריכים בפסיכולוגיה חינוכית. תוכר הדרכה שהיקפה לפחות 20 שעות, ולאורך תקופה של שנת עבודה מלאה אחת לפחות, מכל אחד משני המדריכים הפרטניים. סך היקף ההדרכה למתמחים – 200 שעות, והיקף הפיקוח על ההדרכה – 60 שעות פרטניות.
2. **הדרכה קבוצתית:** א. המתמחה בהדרכה רשאי להדריך גם במסגרת קבוצתית של 4 מתמחים לכל היותר בפסיכולוגיה חינוכית ורשאי לתת עד 50 שעות הדרכה קבוצתית מתוך 200 השעות שהוא חייב לתת. שעה וחצי של הדרכה קבוצתית ייחשבו למתמחה בהדרכה במלואם ולמתמחה יחושבו כשעת הדרכה אחת. ב. המתמחה בהדרכה רשאי לקבל עד רבע משעות ההדרכה על הדרכה, בהדרכה קבוצתית, בקבוצה שלא תעלה על 4 משתתפים. שעה וחצי של הדרכה על הדרכה קבוצתית תחשבנה כשעת הדרכה על הדרכה אחת.

ד. הערכות וחוות דעת של המדריכים:

1. לפחות פעם בשנה ורצוי פעמיים (באמצע השנה ובסופה) חייב כל מתמחה בהדרכה להיפגש עם המתמחים המודרכים על ידו לשיחת הערכה, לאחריה יכתוב את חוות דעתו על גבי טופס מובנה להערכת מתמחים. העתקי הטופס יימסרו למתמחה ולמדריך האחראי על ההתמחות בשפ"ח. עם סיום תקופת ההדרכה יתייחס המתמחה בהדרכה בחוות הדעת למידת ההתאמה של המתמחה למקצוע בהתאם לשלב ההתמחות בו הוא נמצא.
2. לפחות פעמיים בשנה חייב כל מדריך להיפגש עם המתמחה בהדרכה, המודרך על ידו, לשיחת הערכה. עם סיום תקופת ההדרכה חייב המדריך לכתוב חוות דעת מפורטת על המתמחה בהדרכה, שתתייחס למידת ההתאמה של המתמחה בהדרכה בהתאם לשלב בו הוא נמצא בתהליך ההסמכה להדרכה. העתקי חוות הדעת יימסרו למתמחה בהדרכה ולמדריך האחראי על ההתמחות במוסד.
3. בסוף כל שנת עבודה חייב כל מתמחה בהדרכה להיפגש עם המדריך האחראי על ההתמחות במוסד לשיחת הערכה ותכנון המשך תהליך ההתמחות בהדרכה.
4. עם סיום תהליך ההסמכה להדרכה על המדריך האחראי על ההתמחות במוסד לשלוח לוועדה המקצועית מכתב מסכם וחוות דעת על המתמחה בהדרכה, שתתייחס למידת התאמתו לסיום התהליך ולקבלת תואר מומחה-מדריך בפסיכולוגיה חינוכית, וזאת לאחר שקיים דיון עם המתמחה בהדרכה ומסר לו את חוות דעתו (ראה סעיף ה' וסעיף ו. 5).

ה. סיום ההתמחות בהדרכה:

- כדי לסיים את ההתמחות בהדרכה, על המתמחה בהדרכה לשלוח לוועדה בקשה בכתב על גבי טופס בקשה לתואר מומחה-מדריך בפסיכולוגיה חינוכית בשני העתקים. אל הבקשה עליו לצרף את האישורים הבאים:
- ✓ אישור מחלקת משאבי אנוש ברשות המקומית בה נמצא המוסד בו התקיימה ההתמחות בהדרכה, כולל תאריכי העסקה והיקף המשרה.
 - ✓ דיווח של המדריך האחראי על ההתמחות במוסד בו היא התקיימה, ובו פרטי המתמחים אותם הדריך המתמחה בהדרכה (שמות, מספר השעות שכל אחד מהם קיבל ותאריכי תקופת ההדרכה).
 - ✓ אישורי הוועדה המקצועית לגבי מעמד כל המתמחים שהודרכו על ידי המתמחה בהדרכה.
 - ✓ דיווחים של כל המדריכים שהדרכו את המתמחה בהדרכה, ציון מספר שעות ההדרכה על ההדרכה שנתנו, תחומי ההדרכה ותאריכי תקופת ההדרכה.
 - ✓ חוות דעת והמלצה של המדריך האחראי על ההתמחות במוסד. למכתב המסכם יצורפו חוות הדעת וההמלצות של כל המדריכים שליוו את המתמחה בהדרכה בתהליך ההסמכה להדרכה.
 - ✓ מכתב המלצה של מנהל המוסד המוכר.
 - ✓ עבודה מסכמת של תהליך ההתמחות בהדרכה, ובה פירוט הנושאים והמסגרות עליהן ניתנה הדרכה, תהליכים ודילמות שטופלו במהלך מתן ההדרכה למתמחה, וכן פירוט דילמות, מיומנויות ותחומי קושי כמדריך שעובדו בתהליך קבלת ההדרכה על ההדרכה.
 - ✓ פירוט התמקצעות במהלך ההסמכה להדרכה (לימודים, השתלמויות, ספרות מקצועית).
- אין לכלול בדיווח שעות הדרכה שניתנו לפני התאריך שאושר ע"י הוועדה המקצועית כתחילת ההסמכה להדרכה.**

1. מספר הערות חשובות:

1. תחילת הזכאות לתואר מומחה מדריך תהיה מיום הגעת הבקשה, ובלבד שהפסיכולוג המומחה היה זכאי אז לתואר (סיים את כל חובותיו).
2. על כל שינוי ברציפות ההתמחות כגון: הפסקה, יציאה לחופשת לידה וכו', יש להודיע בכתב לוועדה ולקבל אישור רשמי על כך.
3. בכל מקרה, לא תוכר הפסקה בתהליך שתארך מעבר לשלוש שנים.
4. כמו בהתמחות, גם בהסמכה להדרכה ההתייחסות היא לרצף של שנה לפחות.
5. חוות דעת והמלצות מדריכים בסיום תקופת הדרכה על הדרכה: המדריכים יתבססו בכתובת חוות דעתם על הנקודות הבאות:
 - א. תכנים שעלו בהדרכה, האם כללו הדרכה בכל רמות הגיל ובכל מסגרות החינוך הנדרשות בתהליך ההתמחות בפסיכולוגיה חינוכית.
 - ב. ידע תיאורטי של המתמחה בהדרכה, בקיאות וניסיון בעבודה, השתלמויות וערנות לחידושים בתחום הפסיכולוגיה החינוכית.
 - ג. כישוריו הבינאישיים של המתמחה בהדרכה, בכל רמות האינטראקציה: עם קליינטים, עם כפופים לו, עם עמיתים ועם בכירים ממנו.
 - ד. תרומתו של המתמחה בהדרכה לצוות ולמקצוע, תחומי עניין ומיומנות ייחודיים לו, האם פיתח רעיון או נושא, הפעיל תוכנית או פרויקט מעבר לעבודה השיגרתי, פירסם חומר מקצועי וכו'.
 - ה. יש לתאר את התפתחותו האישית והמקצועית של המתמחה בהדרכה במהלך ההתמחות בהתייחס לטפסי הבקשה וההמלצות שהוגשו בתחילת תהליך התמחותו.
 - ו. יש לתאר איך המתמחה מתמודד עם שונות של מודרכים ובעיות; יכולתו להכשיר פסיכולוגים חינוכיים.
 - ז. יש להתייחס לנקודות קושי, נושאים שעדין דורשים עיבוד או תחומים המפריעים או מעכבים את ההדרכה.
 - ח. יש לציין במפורש האם המדריך ממליץ על הענקת מעמד מומחה-מדריך.
6. **מקום ההתמחות**: במידה ובמוסד המוכר בו עובד הפסיכולוג המועונין להתחיל התמחות בהדרכה אין די מתמחים אותם יוכל להדריך ניתן להדריך מתמחה משפ"ח מוכר אחר בתנאים הבאים:
 - א. על המתמחה בהדרכה להדריך תחילה לפחות פסיכולוג אחד במוסד המוכר בו הוא עובד ומקבל את ההדרכה על הדרכה (להלן מוסד מוכר א'). יש לבקש ולקבל את אשור הוועדה המקצועית על כך מראש.
 - ב. המתמחה בהדרכה במוסד מוכר א' יכול להדריך מתמחה אחד נוסף במוסד מוכר ב' רק לאחר השלמת לפחות שנה בהסמכה להדרכה במוסד בו הוא עובד (מוסד מוכר א').
 - ג. מתמחה בהדרכה העובד במוסד מוכר א' יכול להדריך במוסד מוכר ב' תחת מדריך ממוסד מוכר א'. הדרכת המתמחה לתואר מומחה תתבצע במוסד מוכר ב'.
 - ד. על מתמחה בהדרכה להכיר את מערכת החינוך המקומית על שרותיה במוסד מוכר ב'.
 - ה. המתמחה בהדרכה ישתתף לפחות שלוש פעמים בשנה בישיבות צוות במוסד מוכר ב'.
 - ו. על המדריך את המתמחה בהדרכה להכיר את מוסד מוכר ב' מקרוב באמצעות ביקורים ומפגשים עם צוות השרות הפסיכולוגי ומערכת החינוך המקומית.
7. בכל מקרה של אי הבנה, שאלה או בקשה, המתמחה בהדרכה יכול לפנות בכתב לוועדה המקצועית לפסיכולוגיה חינוכית במשרד מועצת הפסיכולוגים.

ינואר 2015

הצהרה,
**הוועדה המקצועית
 לפסיכולוגיה חינוכית**